

Ο ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

**Ο ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ**

Τίρανα 2011

Τα πνευματικά δικαιώματα για τη μετάφραση © Παρουσία του OSCE στην Αλβανία το 2011. Αυτό δεν είναι επίσημη μετάφραση

Εκδόθηκε από την

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΣΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Sheraton Tirana Hotel

Πρώτος Όροφος

Πλατεία “Ιταλία”

1010 Τίρανα - Αλβανία

[www.osce.org / albania](http://www.osce.org/albania)

Αγαπητοί συμπολίτες ,

Η Βούλη της Αλβανικής Δημοκρατίας στις 04.02.2010 ψήφισε τον νόμο υπ' αριθμό 10 221, 'Για την προστασία από τις διακρίσεις'.

Ο Επίτροπος για την Προστασία από τις Διακρίσεις θεσπίζεται από αυτό τον νόμο ως ανεξάρτητη αρχή στην άσκηση της αρμοδιότητάς του και εγγύαται την ουσιαστική προστασία από τις διακρίσεις και από κάθε μορφής συμπεριφοράς που προωθεί τις διακρίσεις όσον αφορά, το φύλο, τη φυλή, το χρώμα, την εθνικότητα, τη γλώσσα, την ταυτότητα φύλου, το σεξουαλικό προσανατολισμό, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, την οικονομική κατάσταση, την εκπαιδευτική ή κοινωνική προέλευση, την εγκυμοσύνη, την γονική προέλευση, την γονική μέριμνα, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση ή τον έγγαμο βίο, το κοινωνικό στάτους, την κατοικία, την κατάσταση της υγείας, τις γενετικές ιδιαιτερότητες, τις ειδικές ανάγκες, την συμμετοχή σε μια συγκεκριμένη ομάδα, ή οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Η Βούλη της Αλβανικής Δημοκρατίας με την απόφαση υπ' αριθμό 33 στις 22.04.2010, " Για την εκλογή του Επιτρόπου για την Προστασία από τις Διακρίσεις" επέλεξε την κυρία Irma Baraku σε αυτή την θέση, όπως και με την απόφαση υπ' αριθμό 34, στις 20.05.2010 'Για την δομή, τον οργανισμό και την κατηγοριοποίηση των λειτουργικών θέσεων στο γραφείο του Επιτρόπου για την Προστασία από τις Διακρίσεις' ενέκρινε την δομή, τον οργανισμό και την κατηγοριοποίηση των λειτουργικών θέσεων επιτρέποντας την έναρξη λειτουργίας του Γραφείου του Επιτρόπου.

Η δημιουργία του θεσμού αυτού ήρθε ως πρωτοβουλία της κοινωνίας των πολιτών η οποία σύνταξε το σχέδιο νόμου και ως αποτέλεσμα των απαιτήσεων της ΕΕ για την πρόοδο της Αλβανίας για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, και να αντικατοπτρίζεται η δέσμευση των αρχών να σεβαστούν τα ανθρώπινα δικαιώματα , την αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Ο σκοπός της λειτουργίας του Επιτροπού πραγματοποιείται μέσω της εξέτασης καταγγελιών των ατόμων που ισχυρίζονται ότι είναι θύματα διακριτικών συμπεριφορών ή αυτών που της ενθαρρύνουν, όχι μόνο της δημόσιας διοίκησης, αλλά και των ιδιωτικών φορέων. Επίσης, ο Επίτροπος διεξάγει διοικητικές έρευνες μετά από καταγγελίες για παραβιάσεις του νόμου αυτού, είναι αρμόδιος να διεξάγει έρευνες, να παρακολουθεί και να μεριμνά για την πραγματική εφαρμογή του νόμου. Της διαδικασίες διοικητικές έρευνας, ακολουθούν οι συστάσεις και σε περίπτωση άρνησης συμμόρφωσης, επιβάλλονται κυρώσεις, όπως αυτές προβλέπονται από τις νομικές διατάξεις. Όλα αυτά συνοδεύονται με δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας, της δημόσιας διοίκησης και των ιδιωτικών φορέων για την προώθηση της αρχής της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

Ίρμα Μπαράκον (Irma Baraku)

Επίτροπος για την Προστασία από τις Διακρίσεις

ΝΟΜΟΣ*

Αριθ. 10 221, στις 4.2.2010

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τα άρθρα 18, 78 και 83 παράγραφο 1 του Συντάγματος, μετά την πρόταση μιας ομάδας βουλευτών,

Η ΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Αντικείμενο

Ο νόμος αυτός, ρυθμίζει την εφαρμογή και τήρηση της αρχής της ισότητας όσον αφορά, το φύλο, τη φυλή, το χρώμα, την εθνικότητα, τη γλώσσα, την ταυτότητα φύλου, το σεξουαλικό προσανατολισμό, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, την οικονομική κατάσταση, την εκπαιδευτική ή κοινωνική προέλευση, την εγκυμοσύνη, την γονική προέλευση, την γονική μέριμνα, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση ή τον έγγαμο βίο, το κοινωνικό στάτους, την κατοικία, την κατάσταση της υγείας, τις γενετικές ιδιαιτερότητες, τις ειδικές ανάγκες, την συμμετοχή σε μια συγκεκριμένη ομάδα, ή οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Άρθρο 2 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι να διασφαλίσει το δικαίωμα κάθε ατόμου για:

- α) ισότητα ενώπιον του νόμου και προστασία από τον νόμο,
- β) ισότητα των ευκαιριών και δυνατοτήτων για την άσκηση των δικαιωμάτων, να απολαμβάνουν ελευθερίες και να συμμετέχουν στη δημόσια κοινωνική ζωή,
- γ) αποτελεσματική προστασία από τις διακρίσεις και κάθε μορφής συμπεριφοράς που προωθεί τις διακρίσεις.

Άρθρο 3 Ορισμοί

1. “Διάκριση”, είναι κάθε είδος διαφορετικής μεταχείρισης, αποκλεισμού, περιορισμού ή προτίμησης που βασίζεται σε οποιαδήποτε αιτία που αναφέρεται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, που έχει ως σκοπό την αποτελεσματική άρση κάθε εμποδίου στην άσκηση με τον ίδιο τρόπο με τους άλλους,

* Δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα αρ. 15 με ημερομηνία 25 Φεβ 2010

Πλήρως ευθυγραμμισμένη με:

1. 32000L0043, 2004/43/ΚΕ Οδηγία του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000 με θέμα “Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνικής καταγωγής”.
2. 32000L0078, 2000/78/ΚΕ Οδηγία του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 για τον “Προσδιορισμό ενός γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και τις σχέσεις στο χώρο εργασίας”.
3. 32004L0113, 2004/113/ΚΕ Οδηγία του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004 για την “Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, την ευκαιρία παροχής προϊόντων και υπηρεσιών”.
4. 32006L0054, την οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006, 2006/54/ΚΕ για την “Αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και των σχέσεων εργασίας”.

των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται από το Σύνταγμα της Αλβανικής Δημοκρατίας, τις διεθνείς πράξεις που έχει κυρώσει η Δημοκρατία της Αλβανίας και την ισχύουσα νομοθεσία.

2. «Άμεση διάκριση» είναι η διαφορετική μεταχείριση ενός πρόσωπο ή μιας ομάδας προσώπων που αντιμετωπίζονται λιγότερα ευνοϊκά από ένα άλλο πρόσωπο ή άλλη ομάδα προσώπων που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση ή παρόμοια, με βάση οποιαδήποτε αιτία που αναφέρεται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

3. «Έμμεση διάκριση» έχουμε στην περίπτωση κατά την οποία μια διάταξη, ένα κριτήριο ή πρακτική αμερόληπτη επιφανειακά, θα ανάγκαζε ένα πρόσωπο ή μια ομάδα προσώπων σε αντίξοες συνθήκες σε σχέση με άλλο πρόσωπο ή ομάδα προσώπων, σχετικά με τους λόγους που παρατίθενται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, καθώς και όταν το μέτρο, το κριτήριο ή η πρακτική αυτή δεν δικαιολογείται αντικειμενικά από ένα θεμιτό στόχο, ή όταν τα μέσα επίτευξης αυτού του στόχου, δεν είναι κατάλληλα ή αναγκαία και ανάλογα με την κατάσταση που την προκάλεσε.

4. «Οι διακρίσεις λόγω φιλικών σχέσεων» είναι μια μορφή διάκρισης που συμβαίνει όταν υπάρχει διαφορετική μεταχείριση, περιορισμό ή προτίμηση, λόγω των φιλικών σχέσεων με πρόσωπα που ανήκουν στις ομάδες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, καθώς και λόγω της υποθετικής φιλίας με τις εν λόγω ομάδες.

5. «Παρενόχληση» είναι μια μορφή διάκρισης, στην περίπτωση μιας ανεπιθύμητης συμπεριφοράς, που σχετίζεται με οποιαδήποτε από τις αιτίες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, η οποία έχει σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας του ατόμου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, υποτιμητικού, ταπεινωτικού ή προσβλητικού περιβάλλοντος για το πρόσωπο αυτό, όπως και στην περίπτωση της λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης λόγω άρνησης του ατόμου που προσβάλλεται από τέτοιου είδους συμπεριφορά.

6. «Διαταγή για διάκριση» είναι μία διαταγή ή αίτηση, λόγω ιεραρχικών σχέσεων, που οδηγεί σε διάκριση εις βάρος ενός ή περισσότερων προσώπων με βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

7. «Η άρνηση εύλογης προσαρμογής» είναι μια μορφή διάκρισης που συμβαίνει κάθε φορά που υπάρχει άρνηση προς εκτέλεση των απαραίτητων αλλαγών ή προσαρμογών που είναι αναγκαίες και κατάλληλες σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, οποίες αλλαγές και προσαρμογές δεν υπερβαίνουν τον σκοπό για το οποίο απαιτούνται, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η απόλυση και η άσκηση επί ίσους όρους των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ή ατόμων που βρίσκονται σε άλλες συνθήκες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

8. «Θυματοποίηση» είναι δυσμενής μεταχείριση ή αρνητική συνέπεια την οποία υφίσταται το άτομο ύστερα από κάποια καταγγελία ή αρχή της προβλεπόμενης διαδικασίας με σκοπό την εφαρμογή της αρχής της ισότητας.

9. «Οι οργανώσεις που έχουν έννομο συμφέρον» είναι εκείνες οι οργανώσεις που είναι εγγεγραμμένες στην Αλβανική Δημοκρατία και έχουν δηλώσει ως αντικείμενο της δραστηριότητάς τους, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή την παροχή βοήθειας στα θύματα των διακρίσεων.

Άρθρο 4 **Υποκείμενα**

1. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται για όλα τα άτομα που ζουν και διαμένουν στην Αλβανική Δημοκρατία.
2. Οι αλβανοί πολίτες, που διαμένουν προσωρινά ή μόνιμα εκτός των συνόρων της Αλβανικής Δημοκρατίας, απολαμβάνουν την προστασία, που παρέχεται από τον παρόντα νόμο στις σχέσεις με τις δημόσιες αλβανικές αρχές.
3. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής, με κατοικία ή έδρα εκτός της Αλβανικής Δημοκρατίας, χαιρούν της προστασίας που παρέχεται από τον παρόντα νόμο στις σχέσεις τους με τις δημόσιες αλβανικές αρχές.

Άρθρο 5 **Απαγόρευση διακρίσεων**

1. Απαγορεύεται η διάκριση για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου και η

άρνηση εξέτασης, για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου, καταγγελιών ή προσφυγών, καθώς και οποιαδήποτε άλλη μορφή συμπεριφοράς που εμποδίζει την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

2. Η άρνηση των απαραίτητων και κατάλληλων τροποποιήσεων και προσαρμογών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες αποτελεί διάκριση.

Το άρθρο 6 **Η νομιμοποίηση της διαφορετικής μεταχείρισης**

1. Απαγόρευση των διακρίσεων που περιγράφονται από το νόμο αυτό δεν ισχύει στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ένας αντικειμενικά δικαιολογημένος σκοπός βάσει του Συντάγματος, των διεθνών συνθηκών ή διεθνών συμβάσεων κυρωμένα από την Αλβανική Δημοκρατία και της ισχύουσας νομοθεσίας.

2. Η διαφορετική μεταχείριση βασισμένη στα χαρακτηριστικά που αποτελούν τους λόγους διάκρισης αναφερόμενοι στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου δεν συνιστά διάκριση όταν, λόγω της φύσης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, ή συνθηκών υπό τις οποίες το επάγγελμα ή δραστηριότητα ασκείται, τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούν προϋποθέσεις πραγματικές και αναγκαίες για την νόμιμη και πραγματική άσκηση αυτών των τελευταίων υπό τον όρο ότι ο σκοπός της διαφορετικής μεταχείρισεως να δικαιολογηθεί και οι περιορισμοί να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την υλοποίησή του.

Άρθρο 7 **Προστασία από την διάκριση**

1. Κάθε δράση ή αδράνεια των δημοσίων αρχών ή φυσικών ή νομικών προσώπων που συμμετέχουν στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, που ωθεί στην παραβίαση του δικαιώματος ισότητας κάθε προσώπου ή ομάδα προσώπων ή που τους εκθέτει σε μια άδικη μεταχείριση όταν αυτά βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια κατάσταση σε σύγκριση με άλλα άτομα ή άλλες ομάδες ανθρώπων, συνιστά δυσμενή διάκριση.

2. Η άρση όλων των προνομίων και η άρση της άδικης διάκρισης είναι εγγυημένη για όλους, με βάση τα προσωπικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα όπως κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα της Αλβανικής Δημοκρατίας και των διεθνών πράξεων που έχουν κυρωθεί από την Αλβανική Δημοκρατία, καθώς και την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 8 **Παράνομη διαφήμιση λόγο διάκρισης**

Απαγορεύεται η διαφήμιση καθώς και κάθε άλλη δημοσιοποίηση, που έχει ως άμεσο σκοπό ή υποκρύπτει διάκριση, για λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 9 **Συμμετοχή στην πολιτική ζωή**

Απαγορεύεται η διάκριση κατά την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν ή εκλέγεσθαι και του διορισμού σε δημόσια υπηρεσία, για λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 10 **Συνείδηση και θρησκεία**

1. Απαγορεύεται η διάκριση κατά την άσκηση, είτε ατομικά είτε συλλογικά, της ελευθερίας της συνείδησης και της θρησκείας, είτε δημοσίως είτε κατ' ιδίαν, δια της λατρείας, δια της παιδείας, της συνηθισμένης πρακτικής ή των τελετουργιών.

2. Εξάιρεση από τη διάταξη αυτή μπορεί να επιτραπεί μόνον όταν υπάρχει εύλογος και αντικειμενικός νόμιμος λόγος. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, είναι επιτρεπτή η διάκριση κατά την άσκηση της ελευθερίας της συνείδησης και της θρησκείας όταν μπορεί να θεσπιστεί με νόμο για το δημόσιο συμφέρον ή για την προστασία των δικαιωμάτων τρίτων. Η επιτρεπόμενη διάκριση για τον σκοπό αυτό πρέπει να είναι

ανάλογη με την κατάσταση που το επέβαλε. Σε κάθε περίπτωση, η επιτρεπόμενη διάκριση στην άσκηση της ελευθερίας της συνείδησης και της θρησκείας δεν μπορεί να παραβιάζει την ουσία των ελευθεριών και δικαιωμάτων και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους περιορισμούς που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Άρθρο 11 **Θετικές πράξεις**

Το προσωρινό μέτρο, με στόχο την επιτάχυνση της επίτευξης της πραγματικής ισότητας, όπου η έλλειψη ισότητας προκαλείται από τις διακρίσεις για οποιαδήποτε αιτία που αναφέρεται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου θεωρείται μια θετική πράξη και δεν συνιστά δυσμενή διάκριση βάσει του παρόντος νόμου. Το μέτρο αυτό διακόπτεται όταν έχουν επιτευχθεί αντικειμενικά οι στόχοι για τους οποίους επιβλήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II **ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**

Άρθρο 12 **Απαγόρευση στην διάκριση**

1. Απαγορεύεται η διάκριση εις βάρος ενός ατόμου για το δικαίωμα στην απασχόληση. Διάκριση θεωρείται κάθε διαφορετική μεταχείριση, αποκλεισμός ή περιορισμός με βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου και, μεταξύ άλλων αφορά:

- a) την ανακοίνωση των κενών θέσεων εργασίας,
- b) την πρόσληψη και την επιλογή των εργαζομένων,
- c) την μεταχείρισή των εργαζομένων στο χώρο εργασίας, συμπεριλαμβανομένης την μεταχείριση τους κατά τον καθορισμό ή την αλλαγή συνθηκών εργασίας, αμοιβών, παροχών, του εργασιακού περιβάλλοντος, εκπαίδευσης που σχετίζεται με την επαγγελματική κατάρτιση ή την μεταχείριση κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας ή απόλυσης ή καταγγελίας της σύμβασης εργασίας,
- ς) την συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και την ευκαιρία να επωφεληθούν από τις διευκολύνσεις που παρέχει τέτοια ένταξη.

2. Απαγορεύεται κάθε είδος παρενόχληση, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής παρενόχλησης, από τον εργοδότη έναντι του εργαζομένου ή έναντι του αιτούντος για εργασία ή μεταξύ των εργαζομένων.

3. Η εφαρμογή των ειδικών και προσωρινών μέτρων, με βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, έτσι ώστε να επισπεύσει την πραγμάτωση της αρχής της ισότητας στην απασχόληση, δεν θεωρείται διάκριση. Η εφαρμογή αυτών των μέτρων, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να σημαίνει μονιμότητα στη διατήρησή τους και τα μέτρα αυτά διακόπτονται μόλις επιτευχτεί ο σκοπός για το οποίο επιβλήθηκαν.

Άρθρο 13 **Υποχρεώσεις των εργοδοτών**

1. Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος:

- a) για την υλοποίηση, την προστασία και την προώθηση της αρχής της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων,
- b) να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων πειθαρχικών μέτρων, για την προστασία των εργαζομένων από τις διακρίσεις και τη θυματοποίηση, μέσα σε ένα μήνα από τη καταγγελία,
- c) να ανταποκριθεί αποτελεσματικά και σύμφωνα με τον παρόντα νόμο σχετικά με τις καταγγελίες για διακρίσεις που διαπράττονται από τους υπαλλήλους του εντός ενός μηνός από την γνώση τους.

2. Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος με δικά του μέσα ή με τη βοήθεια εξειδικευμένων να προωθει και να υποστηρίξει τη ευαισθητοποίηση σχετικά με αυτό το νόμο, δημοσιεύοντας το στους εργασιακούς χώρους, με σκοπό να καταστεί δυνατή η πλήρης κατανόησή του.

Άρθρο 14

Καθήκοντα του Υπουργικού Συμβουλίου, Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών και Υπουργού Εσωτερικών

Το Υπουργικό Συμβούλιο, ο Υπουργός Εργασίας, των Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών και ο Υπουργός Εσωτερικών, ο καθένας είναι υπεύθυνος για τη λήψη θετικών μέτρων στην καταπολέμηση των διακρίσεων σε σχέση με το δικαίωμα στην απασχόληση. Τα λαμβανόμενα μέτρα, μεταξύ άλλων, είναι:

- a) η προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με το νόμο αυτό, των εργοδοτών και των εργαζομένων, μεταξύ άλλων, παρέχοντας οδηγίες σχετικά με το νόμο,
- b) η δημιουργία μακροχρόνιων ή προσωρινών πολιτικών, με βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, για την προώθηση της ισότητας, ειδικότερα μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και μεταξύ ατόμων με πλήρης φυσικές ικανότητες και των ατόμων με ειδικές ανάγκες

Άρθρο 15

Τα δικαιώματα του εργαζομένου

1. Κάθε εργαζόμενος έχει το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στον εργοδότη, στον Επίτροπο για την Προστασία από τις Διακρίσεις ή στο δικαστήριο, εάν πιστεύει ότι υπέστη δυσμενή διάκριση. Η παρούσα διάταξη δεν περιορίζει το δικαίωμα προσφυγής και σε συγκεκριμένα όργανα ιδρύμενα για το λόγο αυτό σε διάφορους τομείς της απασχόλησης.

2. Κατά την περίοδο της εξέτασης της καταγγελίας, ο εργαζόμενος δικαιούται να συνεχίσει να εργάζεται σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

3. Ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να λαμβάνει πληροφορίες, ανά πάσα στιγμή σε σχέση με την καταγγελία του, καθώς και εξηγήσεις για τις αποφάσεις που λαμβάνονται από τον εργοδότη, ως απάντηση στην καταγγελία του, αμέσως μετά το πέρας της εξέτασης.

4. Αν ο εργοδότης δεν λαμβάνει μέτρα για τη διερεύνηση της καταγγελίας για διάκριση, ο υπάλληλος που έκανε την καταγγελία έχει το δικαίωμα να σταματήσει την εργασία χωρίς να χάνει το δικαίωμα στο μισθό, για όσο διάστημα είναι ανάγκη να προστατευτεί από τις διακρίσεις. Ο εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει τις λαμβανόμενες αμοιβές δυνάμει του άρθρου αυτού, αν η προβαλλόμενη δυσμενής διάκριση δεν επιβεβαιώνεται με τελεσίδικη απόφαση.

Άρθρο 16

Εφαρμογή του νόμου για τους αυτοαπασχολούμενους

Οι διατάξεις του κεφαλαίου II αυτού του νόμου εφαρμόζονται, σε σχέση με τις προϋποθέσεις αποδοχής στο επάγγελμα και χορήγησης άδειας άσκησης επαγγέλματος, ιδίως στις περιπτώσεις των αυτοαπασχολούμενων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Άρθρο 17

Απαγόρευση διακρίσεων

1. Απαγορεύεται κάθε είδος διάκρισης, αποκλεισμού ή περιορισμού με βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου και ότι, μεταξύ άλλων αφορά:

- a) την δημιουργία δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων που προσφέρουν επαγγελματικές ή εκπαιδευτικές υπηρεσίες,
- b) την χρηματοδότηση δημοσίων φορέων που προσφέρουν επαγγελματικές ή εκπαιδευτικές υπηρεσίες,
- c) το περιεχόμενο των αρχών και των κριτηρίων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων σπουδών και μεθόδων διδασκαλίας,
- ε) την αντιμετώπιση των φοιτητών ή μαθητών, συμπεριλαμβανομένη την εισαγωγή, αξιολόγηση,

επιβολή των πειθαρχικών μέτρων ή τον αποκλεισμό τους.

2. Απαγορεύεται η απόρριψη της αίτησης εισαγωγής ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων σε ένα δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, για λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

3. Απαγορεύεται οποιοδήποτε παρενόχληση, ιδίως η σεξουαλική παρενόχληση, των φοιτητών, των μαθητών και των εργαζομένων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

4. Η εφαρμογή των ειδικών και προσωρινών μέτρων, με βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, έτσι ώστε να επισπεύσει την πραγμάτωση της αρχής της ισότητας στην εκπαίδευση, δεν θεωρείται διάκριση. Η εφαρμογή αυτών των μέτρων, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να σημαίνει μονιμότητα στη διατήρησή τους και τα μέτρα αυτά διακόπτονται μόλις επιτευχθεί ο σκοπός για το οποίο επιβλήθηκαν.

Άρθρο 18

Καθήκοντα του Υπουργικού Συμβουλίου και του Υπουργού Παιδείας και Επιστημών

1. Το Υπουργικό Συμβούλιο και ο Υπουργός Παιδείας και Επιστημών το καθένα είναι υπεύθυνο για τη λήψη θετικών μέτρων στην καταπολέμηση των διακρίσεων σε σχέση με το δικαίωμα στην παιδεία.

2. Το Υπουργικό Συμβούλιο και ο Υπουργός Παιδείας και Επιστημών, μεταξύ άλλων, λαμβάνουν μέτρα για:

a) την ευαισθητοποίηση σχετικά με το νόμο αυτό στο εκπαιδευτικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για το νόμο αυτό στο πρόγραμμα σπουδών,

b) την επιλογή στα προγράμματα σπουδών, μεθόδων διδασκαλίας για την κατανόηση και καταπολέμηση των συμπεριφορών που οδηγούν στην διάκριση,

c) την εκπαίδευση του συνόλου του πληθυσμού, μεταξύ άλλων, τη λήψη μέτρων υπέρ των γυναικών, των μειονοτήτων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, και ατόμων που είναι, ή να έχουν περισσότερες πιθανότητες να αποτελούν στόχο διακρίσεων για λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου,

ς) τον σεβασμό και την διασφάλιση του δικαιώματος στην εκπαίδευση σε μειονοτικές γλώσσες, καθώς και στα κατάλληλα μέσα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Άρθρο 19

Καθήκοντα της διεύθυνσης του εκπαιδευτικού φορέα

Η διεύθυνση του εκπαιδευτικού ιδρύματος είναι υπεύθυνο για τη λήψη θετικών μέτρων στο συγκεκριμένο ίδρυμα, για την καταπολέμηση των διακρίσεων σε σχέση με το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Μέτρα, μεταξύ άλλων, είναι:

a) η ευαισθητοποίηση σχετικά με τον παρόντα νόμο, εντός του ιδρύματος, καθώς και η επικόλληση του νόμου σε εμφανή θέση,

b) η καταπολέμηση των συμπεριφορών που οδηγούν ή προωθούν στην διάκριση εντός του ιδρύματος,

c) η λήψη των απαραίτητων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων πειθαρχικών μέτρων, για την προστασία των εργαζομένων από τις διακρίσεις και τη θυματοποίηση, εντός ενός μηνός από την καταγγελία,

ς) η αποτελεσματική έρευνα των καταγγελιών για τις διακρίσεις εντός ιδρύματος, εξετάζοντας κάθε καταγγελία εντός 30 ημερών,

d) η λήψη των πειθαρχικών μέτρων κατά κάθε ατόμου που έχει διαπράξει διάκριση, όταν κάτι τέτοιο είναι κατάλληλο, ανάλογα και σύμφωνα με τις αρμοδιότητες του διευθυντή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 20

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες

1. Το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο που παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες προς το κοινό, είτε επί πληρωμής

είτε δωρεάν δεν επιτρέπεται να κάνει διακρίσεις εις βάρος άλλου προσώπου, που θέλει να τα κατέχει ή να τα χρησιμοποιήσει:

a) αρνούμενος να χορηγήσει σε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων προϊόντα ή υπηρεσίες για λόγους που αναφέρονται στην άρθρο 1 του παρόντος νόμου,

b) αρνούμενος να προμηθεύσει αγαθά ή υπηρεσίες σε πρόσωπο με παρόμοιο τρόπο, είτε με ανάλογη ποιότητα, είτε σε συνθήκες παρόμοιες με εκείνες που τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες αυτές προσφέρονται στο κοινό εν γένει.

2. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται ιδίως για:

a) την δυνατότητα να επισκέπτεται κανείς χώρους ή να τους χρησιμοποιήσει αυτούς όταν αυτό επιτρέπεται στο κοινό,

b) την δυνατότητα να λαμβάνει και να επωφεληθεί από τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που προσφέρονται για όλους και σχετίζονται με την υγεία,

c) την δυνατότητα να επωφεληθεί κανείς από παροχές αγαθών που προέρχονται από προγράμματα και πολιτικές κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής συνδρομής, τη κοινωνική ασφάλιση, την προστασία των παιδιών, παροχών λόγω αναπηρίας, ή οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας ή άλλων κοινωνικών προνομίων που προσφέρεται στο κοινό,

γ) την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει ή να εισέλθει σε ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα,

d) τη δυνατότητα στέγασης σε χώρους όπου παρέχεται στέγη,

dh) την πώληση ή ενοικίαση κατοικιών και άλλων εγκαταστάσεων,

e) τις τραπεζικές υπηρεσίες και ευκαιρίες για την παροχή επιχορηγήσεων, δανείων, χρηματοδοτήσεων,

ε) διευκόλυνση στην ψυχαγωγία, την ξεκούραση και αναζωογόνηση,

f) διευκολύνσεις στις μεταφορές προσώπων ή αγαθών,

g) τις υπηρεσίες από τα ελεύθερα επαγγέλματα.

3. Απαγορεύεται για ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στο κοινό, να μην δεχθεί ή να αρνηθεί την πραγματοποίηση των αναγκαίων αλλαγών ή αναπροσαρμογών που σκοπεύουν, στην διευκόλυνση της πρόσβασης στα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, στο βαθμό που οι τροποποιήσεις ή προσαρμογές δεν επιβάλλουν δυσανάλογη ή παράνομη επιβάρυνση στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει αυτά τα αγαθά και υπηρεσίες.

4. Η άρνηση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνει και καταστάσεις κατά τις οποίες η αιτιολογία της άρνησης έχει ως βάση τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, όμως το υποκείμενο της παράνομης αυτής συμπεριφοράς είτε δηλώνει διαφορετικούς λόγους είτε δεν δηλώνει κανένα λόγο που τον οδηγεί στην εν λόγω συμπεριφορά.

5. Δεν συνιστά διάκριση η διαφορετική μεταχείριση ως προς τις ανταμοιβές και τα οφέλη που έχουν ως τελικό αποδέκτη άτομα, με χαρακτηριστικά που αποτελούν λόγους διάκρισης που αναφέρονται στον άρθρο 1 του παρόντος νόμου, όταν η διαφορετική αυτή μεταχείριση είναι αιτιολογημένη και ανάλογη ενός απειλούμενου κινδύνου που υπολογίζεται με βάση τα τρέχοντα στοιχεία και στατιστικές, επαληθεύσιμα και συνδεδεμένα στενά με τον κίνδυνο.

6. Οι δαπάνες που σχετίζονται με την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα δεν μπορούν να αποτελούν λόγο διάκρισης όσο αφορά τις ανταμοιβές και τα οφέλη.

7. Η απαγόρευση των διακρίσεων δεν ισχύει για το προσδιορισμό της συγκεκριμένης ηλικίας, ως κριτήριο για οφέλη που σχετίζονται με κοινωνικές παροχές, αγαθά, διευκολύνσεις και υπηρεσίες, εφόσον υπάρχουν εύλογα και αντικειμενικά κριτήρια για τον προσδιορισμό αυτό, χωρίς να θιγεί η ουσία του δικαιώματος σε παροχή και όταν ο προσδιορισμός αυτός, έχει ως στόχο το δημόσιο συμφέρον ή την προστασία των δικαιωμάτων τρίτων, πάντα ανάλογα με την κατάσταση που προκάλεσε των προσδιορισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Ο ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ

Άρθρο 21

Ο Επίτροπος

1. Ο Επίτροπος για την Προστασία από τις Διακρίσεις, εν συνεχεία ο Επίτροπος, εγγυάται την αποτελεσματική προστασία από τις διακρίσεις και κάθε μορφής συμπεριφοράς που προωθεί τις

διακρίσεις. Ο Επίτροπος είναι ένα δημόσιο νομικό πρόσωπο.

2. Ο Επίτροπος υποστηρίζεται, από το Γραφείο του Επιτρόπου για την Προστασία από τις Διακρίσεις (γραφείο). Το γραφείο διαθέτει προσωπικό και εξοπλισμό που απαιτείται για την υποστήριξη του Επιτρόπου για την εκπλήρωση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί από το νόμο.

3. Η Βουλή αποφασίζει σχετικά με την αμοιβή του επιτρόπου, την οργανωτική δομή και ταξινόμηση των μισθών για τους υπαλλήλους του Γραφείου του Επιτρόπου για την Προστασία από τις Διακρίσεις. Οι υπάλληλοι του γραφείου αυτού υπάγονται στο καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων.

4. Ο Επίτροπος έχει ανεξάρτητο προϋπολογισμό το οποίο χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό και από διάφορα προγράμματα υποστήριξης.

Άρθρο 22

Νομικό καθεστώς

Ο Επίτροπος είναι ανεξάρτητος κατά την άσκηση του καθήκοντος και υπόκειται μόνο στο Σύνταγμα και το νόμο.

Άρθρο 23

Ο τρόπος εκλογής του επιτρόπου

1. Ο Επίτροπος εκλέγεται από την πλειοψηφία όλων των μελών του Κοινοβουλίου.

2. Οι υποψήφιοι για την θέση του επιτρόπου προτείνονται στην Βουλή από μια ομάδα βουλευτών.

3. Ο Επίτροπος πριν αναλάβει τα καθήκοντα του, όπως ο νόμος ορίζει, δίνει όρκο ενώπιον του Κοινοβουλίου.

4. Ο Επίτροπος δίνει τον ακόλουθο όρκο : “Ορκίζομαι ότι κατά την εκτέλεση των καθηκόντων μου, θα υπερασπίζομαι πάντα την αρχή της ισότητας, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους της Αλβανικής Δημοκρατίας.”

Άρθρο 24

Τα κριτήρια εκλογής του Επιτρόπου

Επίτροπος μπορεί να εκλεγεί κάθε Αλβανός πολίτης που πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

a) να έχει υψηλές ηθικές αξίες καθώς και άριστη συμμετοχή στην κοινότητα,

b) να διαθέτει πτυχίο Ανωτάτης Σχολής ,

c) να έχει εξαιρετική γνώση και δραστηριότητες στον τομέα των θεμελιωδών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της νομοθεσίας,

ç) να μην έχει διαπράξει ποινικό αδίκημα για το οποίο να έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση,

d) να μην είναι βουλευτής του Κοινοβουλίου, εν ενεργεία, που προτείνει τον διορισμό ή την εκποίηση του.

Άρθρο 25

Η διάρκεια της θητείας

Ο Επίτροπος εκλέγεται για μια 5 έτη θητεία, με δικαίωμα επανεκλογής μόνο μία φορά.

Άρθρο 26

Έκθεση

Ο Επίτροπος υποβάλλει έκθεση, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο ενώπιον των επιτροπών της Βουλής. Η έκθεση περιλαμβάνει ανάλυση της εφαρμογής του παρόντος νόμου εν γένει καθώς και το έργο του Επιτρόπου και του γραφείου.

Άρθρο 27

Λήξη της θητείας

Η θητεία του Επιτρόπου λήγει:

- a) μετά το πέρας της 5 ετής θητείας,
- b) με την έκπτωση,
- c) μετά την γραπτή αίτηση παραιτήσεως του, στη Βουλή,
- d) με τον θάνατο του.

Άρθρο 28

Οι λόγοι έκπτωσης του επιτρόπου

1. Ο Επίτροπος απομακρύνεται από την θέση μόνον εφόσον:
 - a) έχει καταδικασθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφασης για τη διάπραξη ενός εγκλήματος,
 - b) είναι ψυχικά ή σωματικά ανίκανος να ασκήσει τα καθήκοντά του,
 - c) ασκεί δραστηριότητες σε αντίθεση με διατάξεις του παρόντος νόμου, του Συντάγματος και των νόμων.
2. Η πρόταση για την απόλυση του επιτρόπου γίνεται τουλάχιστον από το 1 / 3 όλων των βουλευτών. Η απόφαση που αφορά την απόλυση του επιτρόπου απαιτεί την πλειοψηφία όλων των μελών του Κοινοβουλίου.

Άρθρο 29

Η εκλογή του Επιτρόπου

Η Βουλή εκλέγει τον νέο επίτροπο εντός ενός μηνός. Όταν λήγει η 5-έτη θητεία του επιτρόπου, ο ίδιος παραμένει στο αξίωμα μέχρι την εκλογή του νέου επιτρόπου.

Άρθρο 30

Ασυμβίβαστο με το αξίωμα του επιτρόπου

Ο Επίτροπος απαγορεύεται να συμμετάσχει σε πολιτικά κόμματα ή πολιτικές οργανώσεις, να ασκεί πολιτικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες, να κατέχει άλλο δημόσιο αξίωμα καθώς και να είναι μέλος διοικητικών οργάνων νομικών προσώπων που ασκούν δραστηριότητες κοινωνικές, οικονομικές ή εμπορικές. Ο Επίτροπος μπορεί να ασκεί διδασκαλία καθώς και να εκδώσει λογοτεχνικά και επιστημονικά έργα, χωρίς να θίγεται η άσκηση των καθηκόντων του, κατά τον συνηθή τρόπο.

Άρθρο 31

Εγγυήσεις για μεταγενέστερη εργασία

Με την ολοκλήρωση του έργου του, σύμφωνα με τα γράμματα “a” και “c” του άρθρου 27, του νόμου αυτού, ο Επίτροπος, ο οποίος, κατά τον χρόνο του διορισμού του, εργαζόταν σε μια κρατική, δημόσια υπηρεσία, δικαιούται να ανακτήσει τη λειτουργία ή την εργασία που είχε πριν από τον διορισμό του ως Επίτροπος. Όταν αυτό δεν είναι δυνατό, δικαιούται μια εργασία ανάλογη με αυτό που είχε πριν από την εκλογή του ως Επίτροπος.

Άρθρο 32

Αρμοδιότητες

1. Ο Επίτροπος έχει αρμοδιότητα:
 - a) να εξετάζει τις καταγγελίες από άτομα ή ομάδες ατόμων που ισχυρίζονται ότι υφίστανται διακρίσεις, όπως προβλέπονται στον παρόντα νόμο,
 - b) να εξετάζει καταγγελίες από οργανώσεις που έχουν έννομο συμφέρον να ενεργούν για λογαριασμό και με τη γραπτή συγκατάθεση ατόμων ή ομάδας ατόμων που ισχυρίζονται ότι υφίστανται διακρίσεις,
 - c) να εκτελέσει διοικητική έρευνα, αφού έλαβε αξιόπιστες πληροφορίες για παραβάσεις του νόμου αυτού,
 - c) να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις, όπως προβλέπεται από το νόμο αυτό,
 - d) να προωθεί την αρχή της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, ιδιαίτερα ευαισθητοποιώντας και ενημερώνοντας για τα θέματα αυτά, συμπεριλαμβανομένης της παροχής γραπτών πληροφοριών

- σχετικά με αυτό το νόμο, στα αλβανικά, στις μειονοτικές γλώσσες και σε μορφές κειμένων κατάλληλες για κατανόηση από άτομα με ειδικές ανάγκες,
- dh) να μεριμνά για την εφαρμογή του νόμου αυτού,
- e) να διενεργεί επιστημονικές έρευνες σχετικά με το φαινόμενο τις διάκρισης,
- ε) να προβεί σε συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές, ιδίως προτείνοντας θέσπιση νέας νομοθεσίας, τροποποίηση ή την αναμόρφωση της ισχύουσας νομοθεσίας,
- f) να παρουσιάζει εκθέσεις και να κάνει συστάσεις για οποιοδήποτε θέμα σχετικά με τις διακρίσεις,
- g) να απευθυνθεί στο κοινό για κάθε θέμα που αφορά τις διακρίσεις,
- g) κατόπιν αιτήματος του δικαστηρίου που εξετάζει την υπόθεση, να υποβάλει γραπτή γνωμοδότηση για κάθε ζήτημα σχετικά με τις διακρίσεις,
- h) να συμβάλει στην υποβολή εκθέσεων και περιστασιακά να παρουσιάζει εκθέσεις, στους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς,
- i) να εκπροσωπεί τον καταγγέλλοντα στη δικαιοσύνη, σε αστικές υποθέσεις, με τη συναίνεσή του, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 34 του παρόντος νόμου,
- j) να μεριμνά για την ενημέρωση του κοινού σχετικά δικαίωμα στην προστασία από τις διακρίσεις και τα ένδικα μέσα που διατίθενται για την προστασία αυτή,
- k) να διεξάγει τακτικούς διαλόγους με θέμα τις διακρίσεις με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανισμούς,
- l) να αναπτύξει εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση σχετικά, με την εφαρμογή του νόμου αυτού.
2. Όλες οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες υποχρεούνται να υποστηρίζουν τον επίτροπο για την εκπλήρωση των καθηκόντων του, ιδίως παρέχοντάς του πληροφορίες.
3. Για την επίλυση των διαφορών, ο επίτροπος εφαρμόζει τους κανόνες που προβλέπονται στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπεται διαφορετικά από τον παρόντα νόμο.
4. Η υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου είναι σύμφωνη με το νόμο αριθ. 9887, με ημερομηνία 10.03.2008 «Περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.»

Άρθρο 33 **Οι διαδικασίες**

1. Ένα πρόσωπο ή ομάδα προσώπων που ισχυρίζονται ότι υφίστανται διακρίσεις, ή μια οργάνωση που έχει έννομο συμφέρον να επικαλείται διακρίσεις για λογαριασμό ενός προσώπου ή ομάδας προσώπων, μπορεί να προσφύγει ενώπιον του επιτρόπου, παρουσιάζοντας τα διαθέσιμα στοιχεία εγγράφων ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις προφορικά, προκειμένου να είναι δυνατή η κατάρτιση των πρακτικών.
2. Ο ενδιαφερόμενος Οργανισμός παρουσιάζει ειδικό πληρεξούσιο που του επιτρέπει την εκπροσώπηση του προσώπου ή ομάδας προσώπων.
3. Η προσφυγή περιλαμβάνει, τουλάχιστον:
- a) το όνομα του αιτούντος,
- b) εξηγήσεις όσον αφορά των τρόπο επικοινωνίας με των αιτούντα,
- c) το υποκείμενο κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, εκτός των περιπτώσεων που η προσφυγή στρέφεται κατά αγνώστου,
- ç) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με τον νόμο αυτό την προσφυγή,
- d) ορισμένο αίτημα
- dh) ημερομηνία και υπογραφή του αιτούντος ή του πληρεξούσιου.
4. Η προσφυγή δεν γίνεται δεκτή εφόσον:
- a) είναι ανώνυμη,
- b) είναι καταχρηστική ή είναι ασυμβίβαστη με τις διατάξεις του παρόντος νόμου,
- c) η ίδια υπόθεση εξετάζεται στα πλαίσια μίας άλλης προσφυγής ή για την ίδια υπόθεση έχει παρθεί ήδη μια απόφαση και δεν έχουν προκύψει νέα στοιχεία,
- ç) είναι προφανώς αβάσιμη ή δεν έχει επαρκείς πληροφορίες για να καταστεί δυνατή η έρευνα,
- d) τα γεγονότα που αποτελούν την βάση της προσφυγής συνέβησαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου,
- dh) η προσφυγή κατατίθεται μετά το πέρας τριών ετών αφού έχει περατωθεί το γεγονός της διάκρισης ή έπειτα από ένα χρόνο από την γνώση του προσφεύγοντα για το γεγονός αυτό.

5. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά των οποίων στρέφεται η προσφυγή, ενημερώνονται γραπτώς από τον επίτροπο εντός 15 ημερών από την κατάθεση της προσφυγής.
6. Ο προσφεύγων δεν επιβαρύνεται με έξοδα από τον επίτροπο για την προσφυγή.
7. Με την κατάθεση της προσφυγής, ο επίτροπος εξετάζει τα γεγονότα. Για το σκοπό αυτό, ο επίτροπος μπορεί να ζητήσει από τον προσφεύγοντα και από το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, να παρουσιάσουν γραπτές παρατηρήσεις εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία τους έγινε η κοινοποίηση. Ο επίτροπος όταν το κρίνει αναγκαίο, λαμβάνει πληροφορίες από οποιοδήποτε πρόσωπο ή άλλη πηγή.
8. Ο επίτροπος όταν το κρίνει αναγκαίο, καλεί τα μέρη καθώς και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο πρόσωπο σε δημόσια ακρόαση.
9. Ο επίτροπος όταν το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να ζητήσει να καταλήξουν σε συμφωνία συμβιβασμού μεταξύ του καταγγέλλοντος και το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφονται οι καταγγελίες.
10. Ο επίτροπος εκφράζεται με απόφαση, η οποία κοινοποιείται στα μέρη εντός 90 ημερών από την κατάθεση της καταγγελίας ή, εφόσον πραγματοποιείται μια δημόσια ακρόαση εντός 90 ημερών από την ημέρα της συνεδρίασης. Η απόφαση περιέχει ρυθμίσεις και τα κατάλληλα μέτρα, ορίζοντας και προθεσμία για την εκτέλεσή τους.
11. Εάν ο επίτροπος διατάζει ρυθμίσεις ή μέτρα, το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, παρουσιάζει έκθεση εντός 30 ημερών στον επίτροπο σε σχέση με τα απαιτούμενα μέτρα που έχει λάβει για την εφαρμογή της απόφασης. Αν το πρόσωπο κατά του οποίου έχει στραφεί η προσφυγή δεν ενημερώνει τον επίτροπο ή παραλείπει να συμμορφωθεί με την απόφαση, ο επίτροπος επιβάλλει χρηματικές κυρώσεις στο πρόσωπο αυτό. Οι χρηματικές κυρώσεις καταργούνται αν το πρόσωπο κατά του οποίου στρέφονται, συμμορφώνεται με την απόφαση εντός 7 ημερών μετά τη επιβολή των κυρώσεων.
12. Ο επίτροπος όταν αποφασίζει να παρθούν μέτρα, μεριμνά ώστε αυτά να είναι:
- a) αποτελεσματικά και να έχουν κατασταλτική ενέργεια, και
 - b) να είναι σε αναλογία με την κατάσταση που οδήγησε στη απόφαση για τα εν λόγω μέτρα. Εάν επιβάλλει πρόστιμο, ο επίτροπος καθορίζει το ύψος του προστίμου, λαμβάνοντας υπόψη:
 - i) τη φύση και την έκταση της παράβασης και των επιπτώσεων στο θύμα, και
 - ii) την προσωπική και οικονομική κατάσταση του παραβάτη, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πηγές εισοδήματός του και εφόσον η παράβαση διαπράχθηκε από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, λαμβάνει υπόψη τα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και το συνολικό χρηματικό ύψος των μισθών που καταβάλλονται στους υπαλλήλους
 - c) αν η ίδια παράβαση στρέφεται κατά περισσότερων, επιβάλλεται ένα μόνο πρόστιμο, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις απαιτήσεις του γράμμα "b" αυτού του άρθρου.
13. Οποιοδήποτε πρόσωπο που δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του επιβάλλεται πρόστιμο ως εξής:
- a) στο φυσικό πρόσωπο, από 10 000 έως 60 000 leke (αλβανικό νόμισμα),
 - b) στο νομικό πρόσωπο, από 60 000 έως 600 000 leke,
 - c) στο φυσικό πρόσωπο εντός νομικού προσώπου, οποίος είναι υπεύθυνος για τις παραβάσεις, από 30 000 έως 80 000 leke,
 - ç) στο πρόσωπο που ασκεί δημόσιο λειτουργήμα και είναι υπεύθυνος για τις παραβάσεις στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, από 30 000 έως 80 000 leke,
14. Η απόφαση για την επιβολή προστίμου ορίζει επίσης μια εύλογη προθεσμία εντός της οποίας το πρόστιμο καταβάλλεται.
15. Ως τελευταία λύση, ειδικά όταν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο παραλείπει να συμμορφωθεί με την απόφαση του επιτρόπου ή δεν καταβάλει το πρόστιμο εντός τριών μηνών από την προθεσμία που ορίζεται από τον επίτροπο και κατά τις απόφασης αυτής δεν έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα, ο επίτροπος μπορεί να απαιτήσει από τις αρμόδιες αρχές, την αφαίρεση ή την αναστολή της άδειας λειτουργίας του φυσικού ή το νομικού προσώπου.
16. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατά του οποίου στρέφονται οι χρηματικές κυρώσεις, έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο βάσει του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.
17. Τα πρόστιμα καταβάλλονται υπέρ του δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 34

Τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται να καταθέσουν αγωγή για διάκριση

1. Κάθε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί διακρίσεις εις βάρος τους για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, μπορεί να υποβάλει αγωγή ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για αποζημίωση βάσει του νόμου ή να καταγγείλει το γεγονός στις αρμόδιες αρχές για ενδεχόμενη ποινική δίωξη.
2. Η προσφυγή ενώπιον του επιτρόπου δεν αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση της αγωγής και δεν αποτελεί εμπόδιο για το πρόσωπο που έχει υποστεί διάκριση, να απευθυνθεί στις αρμόδιες αρχές για την άσκηση της ποινικής δίωξης.
3. Ένας οργανισμός που έχει έννομο συμφέρον ή ο επίτροπος μπορεί να καταθέσει αγωγή για λογαριασμό ενός προσώπου ή ομάδας προσώπων, υπό την προϋπόθεση ότι ο επίτροπος ή ο οργανισμός, να νομιμοποιούνται με ειδικό πληρεξούσιο ή με την συγκατάθεση ενώπιον του δικαστηρίου του προσώπου ή ομάδας προσώπων που έχουν υποστεί διακρίσεις.

Άρθρο 35

Προσωπική ευθύνη

Κάθε πρόσωπο είναι υπεύθυνο βάση των διατάξεων του παρόντος νόμου, όταν με πράξεις ή παραλείψεις, διαπράττει μια πράξη διάκρισης κατά την έννοια του νόμου αυτού. Η προσωπική ευθύνη δεν αποκλείει την ευθύνη του κράτους ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο 36

Διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου

1. Η αγωγή υποβάλλεται ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου από το πρόσωπο που νομιμοποιείται βάση του άρθρου 34 του παρόντος νόμου όχι αργότερα από 5 έτη από την ημερομηνία εκδήλωσης της παράνομης συμπεριφοράς και όχι αργότερα από 3 έτη από την ημερομηνία που ο ζημιωθείς λαμβάνει γνώση αυτής της συμπεριφοράς.
2. Ο ζημιωθείς δεν έχει καμία υποχρέωση να ενημερώσει τον επίτροπο, πριν καταθέσει αγωγή για διάκριση ενώπιον του δικαστηρίου.
3. Το δικαστήριο ενημερώνει τον επίτροπο για την κατάθεση οποιασδήποτε αγωγής για διάκριση.
4. Το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τον επίτροπο, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, να υποβάλλει γραπτώς την γνώμη του, αν έχει ξεκινήσει έρευνα, τα αποτελέσματα της έρευνάς, ή οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που θεωρεί σημαντική για την υπόθεση.
5. Ο ενάγων έχει την υποχρέωση να φέρει αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη της αγωγής του, χρησιμοποιώντας κάθε είδους νόμιμης απόδειξης.
6. Μετά την υποβολή από τον ενάγοντα των αποδεικτικών στοιχείων που στηρίζουν την αγωγή, βάση των οποίων το δικαστήριο μπορεί να αποφασίζει για την αγωγή, ο εναγόμενος οφείλει να αποδείξει ότι τα γεγονότα δεν συνιστούν δυσμενή διάκριση βάσει του παρόντος νόμου.

Άρθρο 37

Η απόφαση του δικαστηρίου

1. Το δικαστήριο ορίζει αποζημίωση σε περίπτωση που αποφασίζει ότι παραβιάζεται ο νόμος αυτός, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου καταβολής της αποζημίωσης.
2. Η δικαστική απόφαση κοινοποιείται σε όλους τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένου του επιτρόπου.
3. Η επιβολή μέτρων στο πλαίσιο του παρόντος νόμου δεν αποκλείει την επιβολή μέτρων σύμφωνα με άλλους νόμους.

Άρθρο 38
Αποζημίωση

Αποζημίωση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη διόρθωση των νομικών παραβάσεων και των συνεπειών τους μέσω επιστροφής στην προηγούμενη κατάσταση, κατάλληλης αποζημίωσης για περιουσιακές και μη περιουσιακές ζημιές ή μέσω άλλων κατάλληλων μέτρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII
ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 39
Κανονιστικές πράξεις

1. Ο επίτροπος υποχρεούται στην έκδοση του κανονισμού σχετικά με τη λειτουργία του γραφείου εντός 3 μηνών από την ημερομηνία του διορισμού του.
2. Το Υπουργικό Συμβούλιο υποχρεούται να εκδώσει κανονισμούς σύμφωνα με το άρθρο 18 του παρόντος νόμου εντός 6 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του.

Άρθρο 40
Έναρξη ισχύος

Ο νόμος αυτός τίθεται σε ισχύ 15 ημέρες μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εκδίδεται με διάταγμα αριθμ. 6433, στις 24.2.2010 του Προέδρου της Δημοκρατίας της Αλβανίας, Μπαμίρ Τόπι.

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΑΚΡΙΞΕΙΣ

Οδός: Sami Frashëri, Αρ. 10

1019 Τίρανα - Αλβανία

www.kmd.al

